

Flerpartimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1710

av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP)

Byggnadsnämndernas möjligheter att anta detaljplaner

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900) får följande lydelse: En detaljplan ska antas av kommunfullmäktige, men fullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta en plan som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Motivering

Från och med den 1 januari 2015 ersätts dagens ordinarie planförfarande med det som i dag benämns enkelt planförfarande. Dagens ordinarie förfarande får från samma datum namnet utökat planförfarande, medan dagens enkla planförfarande benämns standardförfarande. Förändringen beslutades av riksdagen i juni 2014 och genomförs i syfte att förenkla och effektivisera planprocessen. Standardförfarandet blir därmed något enklare än dagens.

Vi anser att kommunfullmäktige ska ges möjlighet att delegera beslut om detaljplaner som handläggs med standardförfarande till kommunstyrelse eller byggnadsnämnd – så som föreslogs i proposition 2013/14:126 En enklare planprocess. Att ge kommunerna denna möjlighet skulle enligt bedömningar kunna korta planprocessen med mellan tre och fyra månader. I stort sett alla aktörer inom bostads- och byggsektorn är överens om att dagens planeringsprocesser för byggande av bostäder i många fall tar för lång tid. En av komponenterna i processen är den interna kommunala processen för hantering av planer och bygglov. Självklart blir den kommunala hanteringen längre i de fall detaljplanen ska antas av kommunfullmäktige. Nämnas bör att kommuner redan idag kan delegera beslut om detaljplaner som inte är av principiell natur eller stor vikt till kommunstyrelse eller byggnadsnämnd.

Frågor som rör byggande kan självklart beröra många människor och skapa meningsskiljaktigheter om vad som är en lämplig utveckling för den egna kommunen. När genomförandet av en detaljplan medför stor påverkan på omgivningen är det lämpligt att ge utrymme för meningsutbyte i kommunfullmäktige och också ge möjligheter till insyn för kommunmedborgarna. De planer som från och med den 1 januari 2015 inte kommer att handläggas med standardförfarande är sådana som inte är förenliga med översiktsplanen eller länsstyrelsens granskningsyttrande och/eller är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse eller kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Därmed garanteras också att kommuninvånarna får insyn i de viktiga planerna och att det skapas utrymme för debatt mellan olika uppfattningar.

Det finns däremot ingen anledning att detaljplaner som inte är av principiell natur eller har betydande miljöpåverkan i alla lägen ska beslutas av kommunfullmäktige. Därför anser vi att det ska vara möjligt för kommunerna att delegera planer som handläggs enligt standardförfarande till kommunstyrelse eller byggnadsnämnd. Kommunstyrelsen kan i dag fullt lagenligt fatta beslut om nedläggning av skolor och annan kommunal verksamhet. Vi har svårt att se hållbara argument emot att de skulle få fatta beslut om detaljplaner som saknar principiell betydelse eller medför betydande miljöpåverkan.

Att ge kommunerna möjlighet att delegera planer av mindre principiell betydelse till byggnadsnämnd eller kommunstyrelse strider inte heller mot gällande lagstiftning. Tvärtom ligger det i linje med vad som både anges i regeringsformen och kommunallagen. I regeringsformen framgår att kommunfullmäktiges beslutskompetens i huvudsak gäller beslut av mer grundläggande natur eller av mera generell räckvidd. I förarbetena betonas att det ska vara fråga om avgöranden, där det politiska momentet allmänt sett är dominerande. Detta uttrycks som att fullmäktige ska besluta i alla ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Samma uttryck används i 3 kap. 9 § kommunallagen. I plan- och bygglagen används dock uttrycket inte är av stor vikt eller har principiell betydelse.

Plangenomförandeutredningen ansåg att förarbetena till regeringsformen, kommunallagen och plan- och bygglagen är motstridiga, bland annat till följd av att det har skett en förändring i kommunallagen som inte har följts upp av motsvarande ändringar i plan- och bygglagen. Det har utvecklats en rättspraxis som bidragit till att kommunfullmäktiges möjligheter att delegera beslutanderätten enligt plan- och bygglagen till byggnadsnämnd eller kommunstyrelse inte är så stora som kommunallagen och regeringsformens egentligen medger. Vi anser därför att 4 kap.

27 § plan- och bygglagen ska få ny lydelse så att den bättre överensstämmer med kommunallagen. Planer som handläggs i det utökade planförfarandet är sådana av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Därmed blir det naturligt att delegeringsmöjligheten gäller planer som från och med nästa år handläggs enligt standardförfarande. Det är också kommunerna som är bäst lämpade att avgöra vilka planer som kan delegeras och vilka som inte kan.

Riksdagen bör därför lagstifta i enlighet med det som anförts i motioner senast den 1 juli 2015.

Caroline Szyber (KD)

Ewa Thalén Finné (M)

Ola Johansson (C)

Robert Hannah (FP)